

Έμβολιασμός σε παιδιά και ένήλικες.

Γαλήνη Φούρα, δημοσιογράφος.

Δύο παρεμβάσεις είχαν την μεγαλύτερη επίπτωση στη δημόσια υγεία, σύμφωνα με την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας: το καθαρό νερό και τα έμβολια. Με τα έμβολια η εύλογα εξαλείφθηκε, ή πολιομυελίτιδα εξαφανίστηκε στο δυτικό ημισφαίριο. Η ίλαρα τέθηκε υπό έλεγχο στις Ήνωμένες Πολιτείες και πολλές περιοχές της Ευρώπης. Ο τέτανος, η διφθερίτιδα, η έρυθρά, η μηνιγγίτιδα και ο καρκίνος του ήπατος, λόγω ήπατίτιδας Β, υπέστησαν δραματική μείωση...

Η εύλογιά, που μέχρι τα τέλη του 1960 είχε σκοτώσει δυο εκατομμύρια ανθρώπους, εξαλείφθηκε μετά το 1979 ύστερα από μία μεγάλη καμπάνια μαζικού έμβολιασμού. Ο αριθμός των περιστατικών πολιομυελίτιδας μειώθηκε από τριακόσιες χιλιάδες ετησίως την δεκαετία του 1980, σε δύο χιλιάδες το 2002. Τα δύο τρίτα των αναπυσσόμενων χωρών έχουν εξαλείψει το νεογνικό τέτανο. Από το 2000 έως το 2006 ο έμβολιασμός μείωσε σημαντικά τους θανάτους λόγω ίλαρας κατά 68%. Κατόπιν αυτών, η επιδημική έξαρση της ίλαρας στη χώρα μας άνησυχισε και αιφνίδιασε τους γονείς. Παρά την κοινή αντίληψη ότι πρόκειται για μία ακίνδυνη “παιδική” ασθένεια, πολλοί συνειδητοποίησαν ότι δεν είναι πάντα τόσο άθωα, αφού μπορεί να προκαλέσει σοβαρότατες επιπλοκές, όπως η έγκεφαλίτιδα. Και αυτή η ιογενής λοίμωξη θα μπορούσε να εξαλειφθεί από το 2010, αν όλοι οι γονείς έμβολίαζαν τα παιδιά τους. Υπάρχουν άρρώστιες, που σχεδόν έχουν εξαφανιστεί σε χώρες, όπου ο έμβολιασμός είναι μαζικός. Αντίθετα, όταν σημειώθηκε καμπή στον έμβολιασμό εμφανίστηκαν ασθένειες που είχαν εξαφανιστεί...

Τα επιδημιολογικά στοιχεία, από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Έλέγχου Νοσημάτων, δεν καθισχύζουν κανένα. Από την 1η Ιανουαρίου του 2016 έως το τέλος Ιουλίου του 2017 είχαν καταγραφεί περισσότερα από 17.000 επιβεβαιωμένα κρούσματα ίλαρας και 40 θάνατοι στις τριάντα χώρες-μέλη. Τους έφτα πρώτους μήνες του 2017, νόσησαν πενταπλάσιοι άνθρωποι σε σχέση με το ίδιο διάστημα του 2016.

Στην Ελλάδα, σπάνια οι γονείς αρνούνται να εμβολιάσουν τα παιδιά τους. Η άρνηση στον έμβολιασμό δεν είναι τόσο διαδεδομένη, παρότι υπάρχουν γονείς που εκφράζουν έπιφυλάξεις. Έρευνα του τμήματος Επιδημιολογίας της Σχολής Υγιεινής και Τροπικής Ιατρικής του Πανεπιστημίου του Λονδίνου έδειξε ότι στη χώρα μας, το ποσοστό πλήρους άμφισβήτησης της ασφάλειας των εμβολίων φθάνει το 15%. Όσοσο ο έμβολιασμός για την ίλαρα σε παιδιά της Α΄ Δημοτικού με την πρώτη δόση του εμβολίου είναι 98,9% και 83% με τη δεύτερη δόση. Το έλλειμμα στην δεύτερη δόση του

εμβολίου μπορεί να αποδοθεί σε καθυστέρηση και ίσως σε αντιμεβολιαστικές απόψεις, που επηρέασαν κάποιους γονείς. Η επιδημική έξαρση στην Ελλάδα, που η Π.Ο.Υ. θεωρούσε “ελεύθερη της νόσου”, κινητοποίησε πάντως άρκετους για την δεύτερη δόση.

Υπάρχει όμως μερίδα πληθυσμού, όπως είναι οι κοινότητες Ρομά, με χαμηλή έμβολιαστική κάλυψη. Στις κοινότητες αυτές η κάλυψη του πληθυσμού με την πρώτη δόση του εμβολίου MMR (ίλαρας, έρυθρας, παρωτίτιδας), είναι 43% και με τη δεύτερη 7-8%, ποσοστά εξαιρετικά χαμηλά. Όμως η επιδημική έξαρση της ίλαρας δεν είχε μόνο επίπτωση στα παιδιά, αλλά και στους επαγγελματίες υγείας. Επιβεβαιώνεται έτσι ότι πολλοί γιατροί και εργαζόμενοι στον χώρο άμελουν τον έμβολιασμό τους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα το αντιγριπικό έμβολιο. Πέρυσι έμβολιάστηκε μόλις το 18% των επαγγελματιών υγείας των νοσοκομείων, ενώ, ακόμα χειρότερα, τον χειμώνα του 2015-2016 είχε έμβολιαστεί το 10%! Σ' αυτούς πρέπει να προστεθούν άνθρωποι που ζουν σε μέρη χωρίς έπαρκη έμβολιαστική κάλυψη και χρειάζεται να κάνουν ολόκληρο ταξίδι για ένα ραντεβού ή έχουν το εμπόδιο της γλώσσας. Άλλοι νομίζουν ότι ο έμβολιασμός δεν είναι τόσο σημαντικός... Πολλοί διατυπώνουν διάφορους μύθους περι επικινδυνότητας των εμβολίων. Υπάρχουν περισσότεροι από 300 ιστότοποι, που υποστηρίζουν άμφισβητούμενες απόψεις από την έπιστημονική κοινότητα.

Σε ειδική έπιστημονική εκδήλωση, που διοργανώθηκε σε συνεργασία του Πανεπιστημίου Αθηνών με το Κέντρο Έλέγχου Ειδικών Λοιμώξεων, η αντιπαράθεση ήταν σκληρή: “Το ίδιο το αντιμεβολιαστικό κίνημα είναι μία έπιδημία” έπισημάνθηκε. “Έχει όδηγησει σε έπάνοδο έπιδημιών από νοσήματα που θεωρούσαμε εξαφανισμένα”. “Την έξαρση την περιμέναμε” έιπε η πρόεδρος της Έθνικής Έπιτροπής Έμβολιασμών Μαρία Θεοδωρίδου, “έχαν έμφανιστεί κρούσματα σε Βουλγαρία, Ρουμανία, Γαλλία, Ουκρανία, Σλοβενία, Κροατία, Μεγάλη Βρετανία, Ιταλία”.

Σε διεθνές επίπεδο το έμβολιο της ίλαρας έχει σώσει 17 εκατομμύρια ζωές από το 2000 έως το 2015. Όμως μεγάλος αριθμός παιδιών, που ζουν σε χώρες που πλήττονται από φτώχεια και πόλεμο, δεν εμβολιάζονται. Τα παιδιά χάνουν τους βασικούς έμβολιασμούς, λόγω κατάρρευσης των ζωικών υπηρεσιών υγείας. Σύμφωνα με την Unicef, τα δύο τρίτα των μη άνοσοποιημένων παιδιών ζουν σε χώρες που πλήττονται από συγκρούσεις. Ⓞ